

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. LXVIII. Irregularitas, & suspensio quomodo differant, & vtrum ex illis
oriatur priuatio beneficiorum antea obtentorum, aut in futurum
obtinendorum. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

21 Ex quibus patet quod infordeſcentes per annum non poſſunt iuari illa clauſula generali abſolutionis in Literis & prouiſionibus Apoſtolicis contenta, ſed in caſibus ſpecialibus ſuperius enar-

ratis non requiritur infordeſcentia in excommuni- catione per annum, ſed ſufficit quod remaneat per tempus quatuor menſium iuxta diſpoſitionem prædictæ Regulæ Cancellariæ.

CAPVT LXVIII.

ARGVMENTVM.

IRREGVLARITAS aut Spenſio quomodo differant, & vtrum ex illis oria- tur priuatio beneficiorum antea obtentorum, aut in futurum obtinendo- rum: & vtrum eadem priuatio locum habeat in penſionibus. Irregularem multos actus exercere poſſe qui non reſpiciunt exercitium Ordinis Sacri. Irregularis ad obtinenda beneficia inhabilis eſt, ſi ex delicto oriatur Irregularitas; ſecus ſi ex defectu corporis. Abſolutio à cenſuris irregularitatem non comprehendit. Irregularitas partialis non areet ab exercitio, niſi pro parte quæ illius cauſam præbet.

SVMMARIVM.

- 1 Irregularitas quid ſit.
- 2 Et quomodo à Spenſione differat, & qua ſit il-
lius definitio.
- 3 Spenſio non nocet in beneficij adeptione, quia con-
tinetur ſub clauſula abſolutionis à cenſuris.
- 4 Spenſio non priuat penſionibus antea obtentis.
- 5 Collatio Irregulari facta ſine diſpenſatione, nulla
eſt.
- 6 Irregularis penſionum obtinendarum incapax eſt.
- 7 Penſio alicui assignata in ſtipendium non amittitur
propter irregularitatem.
- 8 Penſionis Irregularis incapax eſſe, quoad illam
obtinendam.
- 9 Quicumque beneficij, idem & penſionis incapax eſt.
- 10 Sed quomodo hoc procedat, explicatur.
- 11 Qui alter pro penſione nomen accommodat, non
ſubiaceat excommunicationi, qua datur aduer-
ſus eos qui pro beneficio pro alio ſe ſupponunt
examine.
- 12 Quomodo irregularitas noceat in obtinendis pen-
ſionibus, non in obtentis.
- 13 Reſciitur Innocentij ſententia, irregulares ad ob-
tinenda admittere volentis.
- 14 Homicidium non priuat penſionibus iam ob-
tentis.
- 15 Irregularitas non priuat penſionibus antea obten-
tis, ſed nec poſſeſſione beneficij.
- 16 Irregularis ante priuationem penſiones & fru-
ctus ſuos facit.
- 17 Multos actus irregularem exercere poſſe ex mul-
torum ſententia qua reſciitur.
- 18 Irregularibus nec beneficia, nec penſiones in titu-
lum perpetui beneficij erecta conferri queunt.
- 19 Irregulari Prælatum Regulares non ſunt confe-
renda.
- 20 De irregularitate ex homicidio qua non ipſo iure,
ſed per ſententiam priuationem inferit.
- 21 Reſertur declaratio Sacre Congregationis in hac
queſtione.
- 22 Declarationes Sacre Congregationis habent vim
legis.
- 23 Clauſula abſolutionis à cenſuris non abſoluit ab
irregularitate, quia irregularitas non eſt cenſu-
ra, contra aliquorum ſententiam.
- 24 Dum agitur de irregularitate, non vocatur Abſo-
lutio, ſed diſpenſatio.

Sanleger. de Penſionib;

25 Differunt irregularitates quæ ex defectu, & quæ
ex delicto ſunt.

26 Irregularitas ex defectu quadam eſt totalis, alia
verò partialis, quarum exempla proponun-
tur.

27 Qui partialem habet ex defectu corporis irregula-
ritatem, non impeditur exercere quæ ſue irre-
gularitati non repugnant; quod ibidem ex-
plicatur.

28 Irregularitas ſine culpa non nocet penſionem
habenti.

IRregularitas ſic definitur, vt ſit Canonicum
impedimentum ex facto, ſeu defectu proue-
niens, quo quis prohibetur ad Ordines Eccleſia-
ſticos promoueri, & in eiſdem miniſtrare: ita
definit Couarr. in Clem. ſi furioſus, in principio,
num. 1.

Differit à Spenſione, quia ſpenſio eſt vna
de cenſuris, cap. quarenti, de verb. ſignific. at verò
Irregularitas non eſt cenſura, vt infra dicemus.
Spenſio autem eſt prohibitio officiij, vel exer-
citij competentis alicui perſonæ Eccleſiaſtica, à
iure vel ab homine facta: ita notat Diaz in
pract. crim. Canon. titulo de ſuſpenſis, capit. 130.†
Et idem Spenſio non nocet in adeptione bene-
ficij, & multò minus penſionis, propter clau-
ſulam abſolutionis quæ in omnibus ſimilibus
conceſſionibus apponi ſolet, & appoſita cenſe-
tur.† Quod ſi Spenſio poſt penſionis adeptio-
nem ſuperuenerit, non eſt locus priuationi, niſi
id in ſententia exprimat; cum in pœnalibus
appellatione beneficij non veniat penſio, vt in-
ferius oſtendemus.

Irregulares ſunt beneficiorum incapaces, &
collatio in illorum fauorem facta, eſt nulla, & in-
ualida: capite cum in cumſis, §. finali, de elect. in
Felin. in capite 2. column. 2. & ſequentibus, de re-
ſcript. & in cap. inquisitionis, in 2. notab. de ac-
cuſat. Parif. de reſignat. lib. 4. queſt. 3. numero 32. &
lib. 5. queſt. 3. num. 181. queſt. 6. num. 79. plures cumu-
lat Garf. de benef. part. 7. cap. 10. num. 2. Rota deciſ.
236. num. 2. part. 2. recent.

Sicut autem irregularis non eſt capax vt ei
conferantur beneficia, ita nec capax eſt vt ei
conferantur penſiones: Riccius in praxi rerum
fori Eccleſ. in praxi inriſparonatus, deciſione 185.
num. 178. Sed diſſuſus in deciſ. Curia Archiepiſc.

R

part. 2.

- part. 2. decis. 71. per totam: ubi dicit quod cum quidam Clericus fuisset accusatus de homicidio, & ad trimeses ad quinquennium condemnatus, & dubitaretur utrum priuandus esset pensione? ¶ Quidam distinguebant, utrum pensio huic Clerico fuisset assignata in stipendium, puta pro seruitio temporali, seu aliàs, perinde ac si esset laicus, & hoc casu pensionem amittere non debebat: Aut pensio fuisset illi assignata loco beneficii ut commodius sustentari valeret; vel ex causa resignationis, & tunc cum succedat loco beneficii, priuari debebat propter irregularitatem, quia huius generis pensiones eodem modo amittuntur, quo beneficia: Gabr. conf. 187. num. 11.
- 8 Sed generaliter pensionem non posse referuari in fauorem irregularis, probat Garf. de benefic. part. 1. cap. 5. num. 135. Sanchez in consil. moral. lib. 2. cap. 2. dubit. 14. numero 3. Tamburini de iure Abb. tom. 3. disput. 7. quest. 9. numero 9. rationem reddit Sanchez in dictis consil. moral. lib. 2. cap. 2. dubit. 14. n. 3. ¶ Quia quicumque incapax est beneficii, est quoque incapax pensionis, saltem de stylo Curiae, ut dicit Nauarr. per eum allegatus, dum de excommunicato agebat, quem etiam supra pensionis incapax diximus ex eodem Sanchez lib. 2. dubit. 10. num. 19. quibus in locis allegat Nauarrum conf. 11. num. 2. de tempor. ordin. in nouis, & Lessius de iustit. & iure, lib. 2. cap. 34. dubit. 38. num. 203.
- 10 Quamquam illa Regula quod inhabilis ad beneficia, sit etiam inhabilis ad pensiones, non ita generaliter procedat: cum in dispositione penali, qui declaratus fuit incapax ad beneficia, non idem sit incapax ad pensiones, ut etiam dicit idem Nauarr. conf. 1. num. 15. in fine, de rescript in impressione Lugdunensi.
- 11 Pro ut videmus in effectu, quia licet per Constitutionem Pauli IV. duodecimam, per quam supponentes se pro aliis in examine, vel impetrantes beneficia pro aliis, ut aliquid inde extorqueant, sint excommunicati, tamen Constitutionis illius poenae locus non est aduersus eos, qui pensionem impetrant pro alio id ignorante, animo postea aliquid paciscendi circa pensionem: ut probat Bonacin. in tract. de excommunic. in particulari, disput. 2. quest. 3. sect. 5. puult. 28. num. 3. fol. 236. cum Pensionis, & Beneficii non eadem sit ratio.
- 12 Et propterea in hac quaestione distinguendum est inter pensiones iam acquisitas, & de nouo obtinendas: pensiones siquidem iam obtentas Irregularis non amittit, nisi renunciet illis, vel inhabilis per sententiam declaretur; ut probat Nauarrus consil. 35. num. ultim. in fine, de homicid. ex doctrina Innocentij in cap. cum nostris, in principio, de concess. prebend. in verbo, possidebat: ubi dicit quod in homicidas & Irregulares cadere potest ius cuiuslibet dignitatis, quia iuste possident illam, si cum eis fuerit dispensatum; & etiam sine dispensatione iuste tenent praedicti Dignitates suas quousque renuncient, vel deponantur.
- 13 Quae tamen Innocentij sententia quoad beneficia obtinenda communiter relictur, quamuis multi eam sequantur, quos congerit Garf. dicta part. 1. cap. 10. num. 4. Sed in capite, quo agit de beneficiis obtinendis communis opinio est in contrarium, ut testatur ibidem Garf. quem sequitur Lefana in summ. quest. reg. p. 3. in verb. Beneficium, num. 7.

Et hoc est quod voluit Curia Neapolitana 14 apud Ricc. parte 2. dicta decis. 71. num. 3. & sequentibus, dicens Irregularem ex homicidio non esse incapacem retentionis pensionis: quam opinionem fundauit ex doctrina Suarez tom. 5. disput. 44. sect. 3. num. 39. Emanuel Sa in suis Aphorismis Conf. in verbo, irregularitas, num. 4. & 6. Henriq. conf. 22. n. 5. Garf. loco cit. nempe p. 1. cap. 5. num. 136.

Et cum in hac quaestione DD. omnes fateantur, maiorem esse rationem priuandi beneficiis Irregulares potius quam pensionibus, sequitur, Irregulares non priuari pensionibus obtentis, sicut non priuantur beneficiis adeptis, sed tantum accercent ab obtinentis; cum obtentis non priuentur ipso iure, sed tantum per sententiam: Garf. de benefic. part. 1. cap. 10. num. 47. Idem nota irregularitas priuat possessione beneficii, Rota decis. 236. num. 19. parte 4. recentior. tom. 2. retinet ergo Irregularis beneficia iam obtenta, Rebuff. de pacific. possess. quest. 25. numero 280. aliàs 226. Paris. lib. 5. de resignat. quest. 4. num. 182. ¶ Et idem 16 ante priuationis sententiam facit pensiones & fructus suos. Felin. in capite de Quarta, num. 33. extr. de prescription. Gonzal. ad regul. 8. glossa 15. num. 150. Rota apud Burat. decis. 306. n. 7. & 8. & potest resignare, Lezan. part. 3. Summ. quest. Regul. in verbo, Irregularitas, n. 5. vers. tertius effectus.

Imò non desunt grauissimi DD. qui indistinctè censuerunt peccare quidem mortaliter Irregulari acceptando beneficium in irregularitate, & similiter retinendo; validam tamen esse collationem beneficii, & per consequens pensionis, & facere fructus suos, neque teneri illos restituere, etiam si postea per sententiam iudicis priuaretur illo beneficio. Item validè posse resignare beneficium, antequam per sententiam illo priuaretur. Item non indigere alia rehabilitatione, vel noua collatione, si fuerit ad illud beneficium dispensatus. Possit etiam exercere omnes actus competentes ratione beneficii, imò & licite; si non sint actus Ordinis, & saltem si non sit in mora petendi dispensationem. Valide etiam eligere, praesentare, beneficia conferre, iurisdictionem exercere, Confessiones audire, ministrare Sacramenta, sponsores benedire: &c. Ita Nicol. Plonius in tractat. de Irregul. reg. 44. num. mihi 29. & 30. & alij quos citat, sed non sequitur Diana part. 4. tractat. 2. de irregul. resolut. 37. dicens non esse recedendum à contraria opinione tanquam tutiori in praxi, sed tamen illi qui contrariam sequuntur sententiam, & nominatim Plonius dicta regul. 44. monent eos qui incurrunt irregularitatem, ut caueant ne in irregularitate, vel in peccato mortali, vel suspensione beneficium recipiant: idem tutius esse dicunt ut constentur ante receptionem, ne collatio sit viriosa: idem Plonius nititur autoritate Innocentij in dicto cap. cum nostris, de concess. prebend. quam nos in hoc capite superius non esse sequendam demonstrauius ex mente Rotae Romanae: quam sententiam licet non sequatur, tamen probabilem illam dicit Lezan. in summ. quest. regul. parte 3. in verbo, irregularitas, numero 1. versicul. Secundo nota, & versic. Tertiò nota.

Verum, licet eadem videatur ratio in pensionibus, quae & in beneficiis, ut vtriusque capax Irregularis videatur, tamen nos in quest. benefic. tomo 1. quest. 94. secuti sumus illam opinionem, quod Irregulares sint inhabiles ad beneficia obtinenda, nisi prauiua dispensatione; & collatio aliter

Tract. de Pension. Eccl. Cap. LXVIII. 195

aliter facta, sit nulla; quam etiam amplectitur Bonac. in tract. de irregular. disput. 7. quest. 1. punct. 4. num. 6. quia inquit deficit voluntas conferendi in Superiore, cum credibile sit, illum voluisse beneficium secundum Canones conferre non habenti canonicum impedimentum, ut probatur in dicto cap. postulat. de Cler. excomm. ministr. Idemque dicendum existimat de pensione, quæ titulo Clericali confertur, cuius collationem Irregulari factam dicit esse inuolidam.

19 Quod ampliat ut etiam locum habeat in Dignitatibus & Prælatibus Regularibus, per text. in cap. in quibusdam, de pan. quod etiam bene explicat Laurent. à Peyrin. in tract. de prælat. quest. 2. c. 5. §. 3. num. 43 & sequentibus, & Lezan. in summ. quest. regul. part. 3. in verbo Irregularitas, num. 6. Bonacin. tom. 1. de Irregular. disput. 7. quest. 1. puncto 4. num. 6. In hoc tamen dicit standum esse stylo Curie, quo cessante stylo, Irregularis non esset incapax pensionis: fatetur tamen irregularitatem superuenientem non priuare ipso facto beneficio, vel pensione iam obtenta, ut per Eundem loco citato num. 8. quamvis aliqui oppositum teneant, aduersus quos

20 militat communis opinio Doctorum. † Quia cum irregularitas procedens ex homicidio non priuet ipso iure beneficio (cum tamen hæc sit omnium maxima) ut ex communi sententia tenent Salzedo in praxi crimin. capite 94. à numero 2. ergo nec alia superueniens irregularitas priuabit beneficio obtento, vel pensione; maxime verò si irregularitas proveniat ex aegritudine, ne afflictio derur afflictio: cap. ex parte, de cleric. agrotante.

Licet autem Irregularis propter homicidium non sit priuatus beneficio ipso iure, tamen priuandus erit beneficio, ex Concil. Trid. sess. 14. c. 7. Sed non ideo pensione priuandus est, quia in pœnalibus verba strictè accipienda sunt, & pensio in stricta interpretatione non continetur sub beneficii appellatione, & ita declaratum fuit per Sacram Congregationem eminentissimorum Cardinalium sacri Concilii Tridentini Interpretum, Teste Bonacin. de Irregul. disput. 7. quest. 1. num. 13. & Garf. de benef. parte 1. cap. 5. numero 13. quam etiam nos retulimus in primo volumine quest. benefic. cap. 94. num. 3. † Verba autem Declarationis hæc sunt, ut refert etiam Barbof. ad Concil. Trid. sess. 14. cap. 7. in verbo, sed omni ordine & beneficio, &c. Hoc decretum, quod loquitur de incapacitate beneficiorum, in qua sunt homicida, non extenditur ad pensiones. † Quamvis enim hæc Declaratio difficultatem patiatur, ex supradictis; tamen illi standum est, ut dicit Garf. num. 138. cum huiusmodi Congregationis declarationes habeant vim Legis, etiamsi non sint productæ, neque publicatæ. Add. ad Buratt. decis. 479. num. 20.

23 Sed quid dicendum, si in provisione beneficii, aut pensionis reservatione, addit illa clausula, Teque à quibusvis excommunicationis sententiis, censuris, & panis absolventes, &c. de qua egimus in cap. præcedenti, dum de excommunicatione agere-

mus: utrum ex hoc censetur impetrans absolutus ab irregularitate? Respondetur quod non, ut resoluit Nauarr. consil. 66. num. 1. de sentent. excommunicat. quia Papa nunquam censetur absolvere ab excommunicatione, vel absolucendi facultatem tribuere, nisi id exprimat: idem tenet Paris. de resignat. lib. 4. quest. 3. num. 40. Rebuff. in praxi, in forma noua provision. in verbo, teque absolventes, num. 5. adeo ut dubia reddatur sententia Laurent. de Peyrinis in tractat. de Prælat. quest. 2. cap. 5. §. 3. num. 46. dicentis per illa verba, à censuris, & panis, censeri comprehensam absolutionem ab irregularitate, ex eo quod taciti & expressi eadem est ratio: siquidem contrarium verius videtur, quia Irregularitas non est censura: cap. quareni, de verb. signif. Bonacin. de Irregul. disput. 7. quest. 1. num. 2. † Et dum agitur de irregularitate, non datur Absolutio, sed vocatur dispensatio; Rota apud Garf. part. 7. cap. 11. num. 8. in fine, vers. & propterea: idem Garf. dicto cap. 11. num. 56.

Cæterum pro totius materiæ intelligentia sciendum est, duplicem esse Irregularitatis speciem, quarum prior procedit ex defectu, posterior ex delicto: Bonacin. dicta disput. 7. quest. 1. num. 6. Diuiditur etiam in totalem, & partialem: totalis est illa quæ priuat omni Ordine suscipiendo, & omni usu suscepti; partialis verò, quæ non omni Ordinis ministerio, sed aliquo tantum priuat. Lezana dicta part. 3. in verbo Irregularitas, num. 3. quando autem irregularitas est partialis, & provenit sine culpa, tunc prohibetur dumtaxat irregularis ab illis beneficiis, in quibus requiritur exercitium illius Ordinis, quem ipse impeditur exequi; veluti, si cui abscissi sunt quatuor digiti, licet non possit Missam celebrare, potest tamen omnia exercere in quibus digiti non sunt necessarij, veluti Confessiones audire, absolutionem dare, & alia similia facere: ut dicit Bonacin. dicta quest. 1. puncto 4. num. 2. & 3.

Idèò non impeditur qui partialem habet irregularitatem, beneficia illa obtinere, in quibus irregularitas non obstat functionibus in illo beneficio requisitis; veluti si beneficium non requiratur aliquem Ordinem, tunc enim patiens aliquem morbum, aut alium defectum, qui reddat illum irregularem, sed non inhabilem ad functiones beneficii, est capax illius, non obstante tali defectu, ut decisum fuit apud Verall. decis. 236. part. 2. Rota decisione 236. num. 3. part. 2. recentior. Bonac. de irregul. disput. 7. quest. 1. num. 3. vbi dicit, quod licet aliqui Doctores restringant dictam propositionem ad irregularitatem incursum sine culpa, tamen verius esse, id procedere etiam in irregularitate procedente ex culpa possidentis beneficium; etiamsi irregularitas contracta fuerit cum peccato, ut idem dicit ibidem, versiculi. sed doctrina, post Suarem disput. 40. sect. 2. numero 38. † Multò igitur magis ille, qui non est totaliter irregularis, & maxime sine sua culpa, obtinere poterit pensionem Ecclesiasticam, in qua nullum requiritur Sacrorum Ordinum exercitium.